
SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
14.06.2021

Sak:

Fastsetting av ordning for viserektorer

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret viderefører en ordning med viserektorer med følgende funksjonsområder:
 - a. utgjøre et felles faglig kontaktpunkt for samhandlingen mellom UiT og regionen stillingene er knyttet til (henholdsvis Sør-Troms/Nordland og Nord-Troms/Finnmark)
 - b. utgjøre en faglig koordinerende funksjon for UiTs campuser og studiesteder i regionen
 - c. bidra til ledelse og koordinering av institusjonen som helhet gjennom dialog med ledere og deltakelse i ledergrupper
 - d. stillingene kan tillegges ansvar for utvalgte tematiske områder i samarbeid med det øvrige rektoratet
2. Det regionale ansvaret skal være viserektorenes hovedarbeidsområde
3. Universitetsledelsen får fullmakt til å ferdigstille utlysningstekster og instruksjoner for viserektorene i tråd med føringer i saksframlegget og vedtaket

Bakgrunn:

Ordningen med viserektorer ble etablert i 2013. Det har vært gjort endringer underveis, og i universitetsstyresak S 14/21 «Sammensetning av rektoratet ved UiT» påpekes at viserektorordningen bør gjennomgås. I selve saksframlegget løftes det frem i alt fem spørsmål som det søkes svar på. Universitetsstyret fattet i saken følgende vedtak:

[...] 5. UiT skal videreføre en ordning med viserektorer som har et regionalt ansvar. Også gjennomgående ansvarsområder kan vurderes lagt til disse stillingene.

6. Forslag til endelig mandat/instruksjoner for viserektorstillingene legges fram for styret etter en evaluering av innhold i dagens ordning med vekt på de spørsmålene som er angitt i saksframlegget.

Basert på saksframlegget og vedtaket i universitetsstyret, nedsatte universitetsdirektøren en arbeidsgruppe for evaluering av innholdet i dagens viserektorordning i henhold til de fem spørsmålene som er stilt i saken. Rapport fra arbeidsgruppen ble oversendt universitetsdirektøren

21. mai 2021 (vedlagt). Rapporten har vært drøftet i utvidet ledermøte og universitetsdirektøren vil i denne saken, med bakgrunn i arbeidsgruppens analyser og anbefalinger, legge fram forslag til framtidig ordning for viserektorer ved UiT.

Arbeidsgruppens rapport og anbefalinger

Arbeidsgruppen ble konstituert 9. april har bestått av følgende medlemmer:

- Inger-Ann Hanssen, seniorrådgiver i faggruppe for samfunnskontakt, Seksjon for forskning og utdanningskvalitet
- Ivar Lie, seniorrådgiver i faggruppe for samfunnskontakt, Seksjon for forskning og utdanningskvalitet
- Julia Holte Sempler, assisterende fakultetsdirektør, HSL-fakultetet / seniorrådgiver Avdeling for organisasjon og økonomi
- Lars Buseth, seniorrådgiver, stab hos rektor og direktør
- Ådne Danielsen, førsteamanuensis, RESULT v/UB

Med en begrenset tidsramme som utgangspunkt, valgte arbeidsgruppen noen klare prioriteringer for sitt arbeid. For det første har arbeidsgruppen hatt en dokumentgjennomgang med henblikk på å vurdere hvordan viserektorordningen har vært behandlet i sentrale dokumenter og rapporter ved UiT de årene vi har hatt viserektor-funksjoner. Dette for at vurderinger knyttet til en fremtidig ordning skal basere seg på en forståelse av de hensyn og forhold som har vært vektlagt gjennom flere år (kapittel 2 i rapporten). For det andre har det vært viktig for gruppen å gi en beskrivelse av UiT sitt regionale oppdrag og hvordan samfunnskontaktfunksjonene ved UiT er organisert. Dette for å sikre forståelse av det regionale feltet ordningen skal operere i, når det skal gis en vurdering av hvordan en viserektor med regionalt ansvar bør innrettes for fremtiden (kapittel 3). For det tredje har det vært sentralt å hente inn erfaringer og synspunkter på hvordan dagens ordning fungerer, og få innspill til hvordan en fremtidig viserektorordning bør innrettes ut fra erfaringer med dagens praksis. Dette er hentet inn gjennom intervjuer og nettskjema til faglig ledelse på ulike nivå og fra ulike campus, fra administrative ledere på ulike nivå og ved ulike campus, og fra universitetets samfunnskontakter med ulike lokasjoner. Disse erfaringene oppsummeres i kapittel 4 i rapporten.

Arbeidsgruppens overordnede analyser, vurderinger og anbefalinger fremgår av kapittel 5, der også anbefalingene er oppsummert som svar på de fem spørsmålene fra styresaken. Universitetsdirektøren vil i det følgende kort gjengi arbeidsgruppens anbefalinger i form av en tabell. Begrunnelsen for anbefalingene gjengis ikke her, men kan leses i rapportens kapittel 5.

1) <i>Skal viserektorstillingene ha et enhetlig ledelsesansvar, eller skal de være rent faglige lederstillinger?</i>	<ul style="list-style-type: none">- Arbeidsgruppen anbefaler at viserektorene innrettes som faglige lederstillinger- Arbeidsgruppen anbefaler at det tas en gjennomgang av de administrative støttetjenestene for viserektor og at det etableres nødvendige faste møtepunkter- Arbeidsgruppen anbefaler at det kan vurderes å styrke samfunnskontaktfunksjonen i Narvik. Dette for å sikre støtte for arbeidet i Hålogalandsregionen, og for å dekke opp for mangler påpekt under kapittel 5.3
2) <i>Hvilket organisatorisk nivå skal stillingene være plassert på?</i>	<ul style="list-style-type: none">- Arbeidsgruppen anbefaler at viserektorene plasseres på nivå 1 i UiTs organisasjon
3) <i>Hvordan skal forholdet</i>	<ul style="list-style-type: none">- Arbeidsgruppen anbefaler at det jobbes videre med å

<i>til rektor og dekaner reguleres og tilrettelegges?</i>	tydeliggjøre det institusjonelle lederskapet og at hensiktsmessige og relevante møtearenaer videreutvikles
4) <i>Skal viserektorene tillegges ansvar for gjennomgående tematiske områder (utover det regionale mandatet)?</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeidsgruppen anbefaler at rollen tillegges ansvar for gjennomgående tematiske oppgaver. Dette bør fremgå allerede på utlysningstidspunktet for å styrke institusjonsperspektivet, mens avklaringer om hva slags områder og temaer som kan være aktuelt kan avgjøres underveis av et samlet rektorat - Arbeidsgruppen anbefaler at viserektorene fortsatt skal ha faglig koordinerende funksjon for campuser og studiesteder i regionen (campus- og studiestedansvar) og være faglig kontaktpunkt for samhandlingen mellom UiT og regionen (regionsansvar), men at det regionale ansvaret er det som beskrives som primæroppgaven av disse
5) <i>Hvordan skal ansvaret for den samlede samfunnskontakten i Nord-Norge fordeles mellom viserektorene og de øvrige stillingene i universitetsledelsen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Arbeidsgruppen anbefaler at dagens geografiske tredeling videreføres, og at rektoratet har et felles ansvar for Tromsøområdet og Midt-Troms. Det anses ikke som hensiktsmessig at rektoratet utvides med flere viserektorer - Arbeidsgruppen anbefaler at rektoratet som helhet enes om tydelig rollefordeling både regionalt og tematisk, og at det bør være åpent for at dette derfor kan endres underveis

Universitetsdirektørens vurderinger

Universitetsdirektøren mener arbeidsgruppen har gjort et grundig arbeid, som gir et godt grunnlag for universitetsstyret å vedta eventuelle justeringer av ordningen. Arbeidsgruppen har ved hjelp av saksdokumentene, spørreundersøkelsen og samtalene kommet til et overordnet inntrykk av hvordan viserektorordningen ved UiT har tatt form, fra etableringen i 2013 til den ordningen som i dag praktiseres. Det påpekes at det ut fra det meste av innspill som har nådd arbeidsgruppen løftes fram en betydelig støtte til ordningen, og arbeidsgruppen anser det derfor som både riktig og viktig at det i styresak S 14/21 ble konkludert med at ordningen *skal* videreføres. Universitetsdirektøren støtter denne vurderingen.

Det er videre i rapporten drøftet noen generelle dilemmaer knyttet til valg av ledermodeller og hvordan disse på ulike måter kan skape ulike utfordringer og muligheter i organisasjonen. Det påpekes at det ikke anses som hensiktsmessig å gjøre store strukturelle endringer i viserektorordningen for å imøtekomme de utfordringene som fremkommer i erfaringsgrunnlaget, men at det meste må adresseres på et operativt plan gjennom gode og tydelige former for samhandling og arbeidsdeling. Det påpekes også at stillingene ikke må begrenses i for stor grad, og at det må være rom for å forme stillingene etter både interesse, kompetanse og strategiske veivalg for rektoratet som helhet. Universitetsdirektøren anser dette som viktige vurderinger og mener det må være opp til det nye rektoratet å samlet sett se nærmere på de anbefalingene arbeidsgruppen kommer med på disse områdene.

Enkelte av anbefalingene omhandler også administrative støttestrukturer og eventuelle justeringer i denne. Universitetsdirektøren mener arbeidsgruppen peker på flere sentrale områder, og gir gode anbefalinger for veien videre. Det vurderes imidlertid som nødvendig at dette håndteres helhetlig i

sak om organisering av administrasjonen som følge av overgang til enhetlig ledelse, som skal presenteres for universitetsstyret til høsten.

Universitetsdirektøren vil i denne saken omtale de forhold som betyr konkrete justeringer og/eller videreføringer av dagens ordning, og som vil ha betydning for å fastsette utlysningstekster og instruksjoner for viserektorene. Dette gjelder hvilket organisatorisk nivå ordningen skal ligge på, hvorvidt det skal være enhetlig lederansvar, hva som skal være viserektors primære funksjonsområder, geografisk inndeling av regionene, samt hvorvidt det skal tillegges tematiske ansvarsområder til stillingene.

Organisatorisk plassering

Universitetsdirektøren er enig i vurderingene knyttet til enhetlig ledelse og hvilket nivå i organisasjonen stillingene skal ligge på. Det anbefales derfor at stillingene lyses ut som rene faglige lederstillinger uten enhetlig lederansvar (tilsvarende prorektorer), og at disse stillingene organiseres på nivå 1 som del av det øvrige rektoratet.

Regionalt ansvar

I dag er det regionale ansvaret beskrevet som en av viserektors to hovedfunksjoner i instruksjonen:

[...] Den ene funksjonen er å utgjøre et felles faglig kontaktpunkt for samhandlingen mellom UiT og regionen som i dag utgjør Sør-Troms og Nordland/Nord-Troms og Finnmark. Samfunnsaktører i regionen skal gjennom viserektor ha en tydelig inngangsport til UiT, som kan representere bredden i UiTs profil og kompetanse. Som del av arbeidet skal viserektor legge til rette for hensiktsmessige samarbeidsformer med statlige virksomheter, kommuner, fylkeskommuner, næringsaktører og andre relevante samarbeidspartnere i regionen. Viserektor skal ha god dialog og avklare arbeidsdeling med aktuelle enheter og fagmiljøer ved UiT som helhet.

Det fremgår av rapporten at dette er et område som fortsatt bør utgjøre hoveddelen av viserektorens arbeid. Det løftes imidlertid fram endel uklarhet i fordelingen av de geografiske områdene viserektorstillingene skal dekke, og som det kan være behov for avklaringer rundt. Rapporten peker på at Finnmark og Nord-Troms synes å være en region som en viserektor kan rekke over, selv om dette er et stort geografisk område. Det stilles imidlertid flere spørsmål om dette er mulig for Sør-Troms og Nordland, og da særlig å dekke de store regionene Bodø/Salten og Helgeland, som selv i nordnorsk målestokk er langt unna UiTs fire hovedcampus. Tromsøområdet og Midt-Troms trekkes også fram som et «geografisk hull» uten viserektor, selv om dette oppfattes mer som en manglende systematikk enn et reelt problem da det samlede rektoratet mener å ha god regional kontakt med disse regionene.

Gruppen trekker videre fram at dersom en ser på det samlede rektoratets arbeid med det regionale samfunnsoppdraget i de ulike delene av landsdelen, kan det argumenteres for at dagens geografiske tredeling, der rektoratet har et felles ansvar for Tromsøområdet og Midt-Troms, fortsatt kan fungere. Dette forutsetter at rektor og prorektorer også “tar regionalt ansvar”, på samme måte som viserektorer kan “ta tematisk ansvar”, altså at rektorkollegiet i noen grad fordeler oppgaver regionalt og tematisk seg imellom etter vurderinger av kompetanse.

Alternativet som presenteres til dette i rapporten er en klarere geografisk to-, tre- eller firedeling av hele landsdelen, som ved en tre- eller firedeling forutsetter flere viserektorer enn i dag. En todeling kan gjøres ved at Tromsøområdet legges til viserektor for Finnmark og Nord-Troms,

mens Midt-Troms kan legges til viserektor for Sør-Troms og Nordland. En tredeling kan innebære at Tromsø-området, Midt-Troms evt. inkludert Nord-Troms, får egen viserektor, mens en firedeling at det også opprettes en viserektorstilling for Bodø/Salten og Helgeland.

Universitetsdirektøren er enig med arbeidsgruppen i at å utvide rektoratet med flere viserektorer ikke synes som et hensiktsmessig alternativ, og at dagens modell med tredeling der rektoratet som helhet har felles regionalt ansvar for Tromsøområdet og Midt-Troms, anses som det mest aktuelle alternativet.

Universitetsdirektøren anbefaler på bakgrunn av dette at det regionale ansvaret videreføres som i dag, men at det i instruks og utlysning løftes fram som det primære arbeidsområdet til viserektor. I tråd med anbefaling i arbeidsgruppen anbefaler universitetsdirektøren også at dagens geografiske tredeling videreføres, og at rektoratet har et felles ansvar for Tromsøområdet og Midt-Troms. Det må også legges godt til rette for tydelig arbeidsdeling regionalt og tematisk i rektoratet som helhet.

Campusansvar

Om campusansvaret står det følgende i dagens instruks for viserektorer:

Den andre hovedfunksjonen er å utgjøre en faglig koordinerende funksjon for UiTs campuser og studiesteder i regionen. Viserektor skal ha en pådriverrolle for faglig utvikling av og samhandling mellom UiTs aktiviteter og fagmiljøer i regionen, og stimulere til utvikling av campuser og studiesteder, i nær dialog med dekaner og instituttledere. Som del av arbeidet skal viserektor lede campusråd, og bidra til å utvikle og iverksette campusstrategier vedtatt av universitetsstyret.

Ut fra det innsamlede materialet viser arbeidsgruppen til at det er mange og gode grunner til å videreføre ordningen med et campus- og studiestedsansvar. Det trekkes fram at denne funksjonen bidrar til gode tverrfakultære initiativ, og at det er viktig med en fag-strategisk funksjon for campus som også utgjør en viktig stemme inn i rektoratet. Arbeidsgruppen peker imidlertid på at denne rollen har endret seg over årene, og rollen hadde en større faglig og strategisk funksjon i oppbyggingsfasen av sterke campus enn det den har i dag. Det er også viktig at det blir tydelig arbeidsdeling mellom administrative støttefunksjoner og viserektor, og at kapasiteten til viserektor i minst mulig grad bindes opp i mer administrative gjøremål.

Universitetsdirektøren anbefaler at dette arbeidsområdet videreføres, men at det, som nevnt over, er det regionale ansvaret er primæroppgaven.

Tematisk ansvarsområder

I tillegg til funksjonene over skal viserektor, i henhold til dagens instruks, bidra til ledelse og koordinering av UiT som helhet. Det fremgår av rapporten at arbeidsgruppen gjennom sine drøftinger av utfordringer og dilemmaer knyttet til viserektorstillingene, ser et potensiale i å styrke den institusjonelle rollen for viserektorene, blant annet ved å legge til ansvar for enkelte gjennomgående tematiske områder. Arbeidsgruppen vurderer dette som en mulighet til å utvikle et enda tettere og mer integrert rektorkollegium, større dynamikk, økt kapasitet til å lede institusjonen på tvers av ulike campus og til å følge opp temaer som er viktig for institusjonens videre utvikling.

Det trekkes fram at slike tematiske områder bør være overordnede tema, gjerne av tverrfaglig karakter, og de bør være i tråd med den faglige kompetansen den aktuelle viserektor besitter og naturlignok også i tråd med strategisk retning for nytt styre og nytt rektorat. Aktuelle gjennomgående tematiske områder som nevnes i rapporten er livslang læring, arbeidslivsrelevans, bærekraft, innovasjon, samiske perspektiver og internasjonalisering. Det nevnes også at det for de fleste slike tema vil være naturlig at en viserektor som har tematisk ansvar samarbeider med en prorektor eller rektor om implementering i organisasjonen.

Universitetsdirektøren ser bakgrunnen for forslaget fra arbeidsgruppen om å legge til tematiske områder til stillingene. Det er imidlertid noen problemstillinger som melder seg, og som det må tas stilling til. Dersom det skal legges til helhetlige tematiske områder av fast/langvarig karakter, vil det være hensiktsmessig at dette fremgår av utlysningsteksten slik at det sikres både riktig kompetanse og forutsigbarhet i oppgavene. På den andre siden vil det være naturlig at både ny strategi og endelig sammensetning og arbeidsdeling i rektoratet som helhet er sterke premissleverandører for hva et slikt ansvar skal innebære. Det vil derfor være uheldig om det på dette tidspunktet legges for sterke føringer om faglig innhold i stillingen som går ut over ansvaret knyttet til campus og region, og som tangerer med det øvrige rektoratets arbeidsområde.

Universitetsdirektøren anbefaler derfor at stillingene lyses ut med en innretning om at stillingene kan tillegges ansvar for tematiske områder i samarbeid med rektoratet for øvrig. Dette kan være av både midlertidig og fast karakter, avhengig av behov og strategiske prioriteringer.

Utllysning og revidert instruks

Ettersom det ikke foreslås omfattende endringer i ordningen, ber universitetsdirektøren om at universitetsledelsen gis fullmakt til å ferdigstille utlysningstekster og instruksjer i tråd med det som vedtas i denne saken. Stillingene lyses ut med sikte på tilsetning høst 2021, og oppstart 01.01.2022.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Odd Arne Paulsen
organisasjons- og økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Julia Holte Sempler

Vedlegg: Rapport fra arbeidsgruppe